JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1857. **Woensdag 7 Januarij.** **N°. 2.**

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . *f* 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot ELF ure's voormiddags

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doet te weten:

Dat Hij,

Wenschende te voorkomen de schade, welke aan het jonge plantsoen veroorzaakt wordt door het uitbranden der bosschen;

Lettende op de artikelen 24, 29, 31 en 33 van het *reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië;*

Heeft goedgevonden en verstaan:

Onder nadere goedkeuring des Konings, buiten werking te stellen artikel 15 van het *reglement voor het beheer der bosschen, het aanplanten, voortkweeken en vellen van djattiehout op geheel Java*, gearresteerd bij besluit van den Minister van Staat, Commissaris-Generaal over Nederlandsch-Indie, van 14 December 1829 no. 21 (staatsblad no. 125), luidende:

«Volgens de deswege bestaande gewoonte, zal men in de maan«den September en October, als het gras en alang alang nog droog «is, hetzelve in de bosschen in de brand steken, waardoor de bos«schen schoon worden, de grond gemest wordt en de afgevallene «djattiepitten goed opkomen.»

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, den 4den Januarij 1857.

De Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië,
CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris.
VAN DE GRAAFF.

[*Staatsblad* No. 1.]

Bij Koninklijk besluit van den 16den October 1856 no. 122, is aan den, op zijn verzoek, eervol ontslagen kapitein der schutterij te Samarang, *N. D. van Slijpe*, vergunning verleend tot het blijven dragen van den uniform en de onderscheidingsteekenen, welke aan den rang van kapitein bij de gemelde schutterij zijn verbonden.

Bij Koninklijk besluit van den 24sten October 1856 no. 71, is aan den, op zijn verzoek, eervol ontslagen 1sten luitenant der schutterij te Menado, *R. A. Rijkschroeff*, vergunning verleend tot het blijven dragen van den uniform en de onderscheidingsteekenen, verbonden aan den rang van 1sten luitenant bij de gemelde schutterij.

Bij Koninklijk besluit van den 30sten September 1856 no. 40, is de gewezen militair *Arnodus Fokkelman*, thans wonende te Macassar, voor het vervolg ontheven van de smet van eerloosheid en alle de gevolgen van dien, welke geacht kunnen worden nog op hem te rusten, uit krachte van een vonnis van den krijgsraad te Macassar, van den 10den Nouember 1831, waarbij hij tot onteerende straffen is verwezen.

Bij Koninklijk besluit van den 11den Julij 1856 no. 93, zijn benoemd tot onderwijzers van den 3den rang voor de dienst in Nederlandsch-Indië:

O. E. Hansen, onderwijzer te Overschie;
C. C. Homburg, onderwijzer te Arnhem;
W. J. Leijds, onderwijzer te Tiel;
H. Prange, onderwijzer te Groningen;
H. Schoemaker, onderwijzer te Kampen;
J. C. Tamson, onderwijzer te Jutphaas;
R. J. L. Weijhenke, onderwijzer te Apeldoorn;
W. Wilmes, onderwijzer te Wierden (provincie Overijssel.)

Civiel Departement.

erkend en toegelaten:

Krachtens Koninklijk besluit van 19 September 1856 no. 71, de heer *Alexander Fraser*, als consul van Groot-Brittannie te Batavia.

ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de zoutverkooppakhuismeester te Bodjonegoro (Rembang) *F. J. Mente.*

Bij het corps Dragonders van het Legioen van den Pangeran Adipati Pakoe Alam te Djocjocarta.

Eervol, de ridmeester pangeran Ario Soerjaningprang en de eerste luitenant radhen mas haria *Atmo Koesoemo.*

Tijdelijk opgedragen:

De dienst bij de gemeenten in de verschillende afdeelingen der residentie Preanger Regentschappen, aan ds *J. J. Scheuer*, laatstelijk predikant bij de protestantsche gemeente te Batavia, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Benoemd:

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Pekalongan, de predikant bij de protestantsche gemeente te Tagal *A. C. van Maarseveen.*

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Amboina, de predikant bij de protestantsche gemeente te Soeracarta *J. K. Kam.*

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Poerworedjo, de predikant bij de protestantsche gemeente te Padang *J. C. Fraissinet.*

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Soeracarta, de predikant bij de protestantsche gemeente te Makassar *J. W. C. van Steeden.*

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Padang, de predikant bij de protestantsche gemeente te Riouw ds. *T. C. M. Hanegraaf.*

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Rembang, *A. A. Th. Mounier*, tijdelijk belast met de waarneming van de dienst in de residentien Rembang en Japara.

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Banda, de predikant bij de protestantsche gemeente te Amboina *E. J. C. van den Berg.*

Tot predikant bij de protestantsche gemeemte te Buitenzorg, de benoemde predikant voor de dienst in Nederlandsch-Indië *H. van Ameijden van Duijm*, onlangs uit Nederland aangekomen.

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Djocjocarta, de benoemde predikant voor de dienst in Nederlandsch-Indië *C. G. S. Begeman* S H Az., onlangs uit Nederland aangekomen.

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Probolingo, de benoemde predikant voor de dienst in Nederlandsch-Indië *F. J. N. Brouwer*, onlangs uit Nederland aangekomen.

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Cheribon, de benoemde predikant voor de dienst in Nederlandsche-Indië *J. G. Walraven Krol* Lz. H J, onlangs uit Nederland aangekomen.

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Sumanap, de benoemde predikant voor de dienst in Nederlandsch-Indië *J. M. Verff* J. Pz., onlangs uit Nederland aangekomen.

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Makassar, de benoemde predikant voor de dienst in Nederlandsch-Indië *B. Braams*, onlangs uit Nederland aangekomen.

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Salatiga, de benoemde predikant voor de dienst in Nederlandsch-Indië *G. van Gerrevink*, onlangs uit Nederland aangekomen.

Bevorderd:

Bij het cader der landelijke inkomsten en cultures.

Tot controleur der 1ste klasse, de controleur der 2de klasse *A. Taunaij.*

Tot controleur der 2de klasse, de controleur der 3de klasse *J. Baart de la Faille.*

Gesteld:

Ter beschikking van den directeur der cultures, de benoemde ambtenaar de 2de klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indië *H. Mulock Houwer.*

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den administrateur en boekhouder bij het entrpôt te Batavia *J. C. Dijserinck.*

Magtiging verleend:

Tot het uitreiken aan *D. M. Piller*, gepensioneerd dirigerend officier van gezondheid der 2de klasse, eener acte van toelating tot de uitoefening der genees- en heelkundige praktijk in de residentie Djocjocarta.

Goedgekeurd:

Dat door den Resident der Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo.

Is Benoemd:

Tot lid van de subcommissie van onderwijs te Bandjermasin, *F. S. Sauerbier*, geëmploijeerde van de factorij der Nederlandsche handelmaatschappij aldaar, en zulks ter uitbreiding dier commissie.

Militair Departement.

Benoemd:

Bij de geneeskundige dienst.

Tot adjunct paardenarts, de sergeant der artillerie *J. C. D. Minlot.*

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der artillerie *J. M. D. Sikkens.*

Advertentien.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op Maandag den 12den Januarij, des morgens ten 9 ure, aan het gouvernements hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den adjudant van dienst.

BUITENZORG, *De Majoor-Adjudant*,
den 29sten December 1856. BERING LIESBERG.

De directeur-generaal, wd. directeur van financien, brengt bij deze ter kennis van belanghebbenden, dat gedurende de maand Januarij 1857 bij de lands kassen te Batavia, Samarang en Soerabaya ingewisseld kunnen worden de op den 1sten dezer maand verschenen coupons der $4\frac{1}{2}$ pCt. obligatien, en dat na verloop van den hiervoren gestelden termijn, geene inwisseling van voorschreven coupons, zonder speciale autorisatie, zal mogen geschieden.

Bij de op 3 Januarij ter algemeene rekenkamer plaats gehad hebbende uitloting van gouvernements effecten, zijn ter aflossing aangewezen de natemelden nummers, als:

Van de veertiende uitloting der $4\frac{1}{2}$ pCt. obligatien, gecreeerd bij besluit dd. 27 Junij 1843 la Fi, no. 19, 18 en 2.

Van de tweede uitloting der $4\frac{1}{2}$ pCt. obligatien, gecreeerd bij besluit dd. 3 Augustus 1854 no. 17, nos. 121, 118, 90, 17, 37, 30 en 50.

Van de eerste uitloting der $4\frac{1}{2}$ pCt. obligatien, gecreeerd bij besluit dd. 16 Mei 1853 no. 3, no. 7,

Debiteuren aan het vendudepartement alhier over de maand September jl., worden door den Resident, Superintendent, herinnerd dat de aanzuivering van hun debet uiterlijk voor ultimo dezer ten vendukantore moet geschieden, wanneer zij zich tegen geregtelijke vervolging wenschen te vrijwaren.

Vetrekkende Personen.

Dr. *H. Hijmans.* — *D. Dau.* — Jkhr. Mr. *H. van Alphen.*

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 1 tot en met den 5 Januarij 1857.

HOTEL DES INDES. *J. V. A. Drouet*, van Nantes. — *P. M. D. Soreau*, van Idem. — *T. M. C. Duvergé*, van Idem. — *L. N. van Meeverden*, van Soedimara. — *B. P. Gaignoux*, van Singapore. — *J. C. Coops*, van de Reede. — *J. A. Rabolte*, van Nantes. — *W. N. Hellingman*, van Batavia. — J. *F. G. Brumund*, van Batavia. — *W. F. van Ommeren*, van Onrust. — *C. van Berckel*, van de Reede. — *W. H. Waldeck*, van Idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *B.* J. *Jonker*, van Napels. — *Thomas à Holt*, van Melbourn. — *John Felter*, van Idem. — *P. A.* Brandt, van Gefle. — *C. C. H. van Sijdow*, van Rio de Janeiro. — *G. Steinbock*, van Hamburg. — *D. Grevelink*, van Amsterdam. — *H. Prange*, van Idem. — *D. Ples*, van Idem. — J. *N. Rundberg*, van Pt. Adelaide. — J. *H. Körner*, van Homburg. — J. Boers, van Nederland. — *W.* J. *Hulsboer*, van Idem. — Mr. B. *de Groot*, van Batavia. — *H.* J. *Steinbock*, van Manilla. — *G. Ericson* van Idem. — *C. A. A.* Brolinson, van de Reede.

MARINE HOTEL. *Mariou*, uan Onrust, — *W. MacNiven*, van Batavia. — J. J. *H. Holte*, van Rio de Janeiro. — *Bernstein*, van Gadok. — *P. F. A. Antrisch*, van Samarang. — *Brunings*, van Idem. — *H. Olie*, van Amsterdam. — J. *C. ten Ham* en *Echtgenoot*, van Idem.

HOTEL WILLEM II. *H. van der Hoek*, van Onrust. — *P. A. de Visser*, van Idem. — J. *M. Wethmar*, uit het Hospitaal.

Advertentiën.

Getrouwd:

RALPHE SMITH.
met
JOHANNA CHRISTINA BERNET.

BATAVIA, 3 *Januarij* 1857. (33)

EEN SOLDAAT VOOR HONDERD JAREN (*vervolg.*)

Weldra werd dit voorbeeld door den molenaar gevolgd. terwijl de koetsier nog eene poos liet voorbijgaan, aleer hij zijne vrijheid voor eenige glazen bier verkocht. Niemand veroordeele de arme negers, wien de zich christenen wanende slavenhandelaren eerst het vloeibare vuur — den rum — te proeven geven, om hen daardoor te verlokken, dat zij voor een paar flesschen van dit vergif eene levenslange slavernij inruilen. Esau was er lang zoo erg niet aan toe geweest als deze gemartelde rekruten, en toch heeft hij zijn eerstgeboorteregt voor een schotel met linzen verkocht!

Nog altijd bleef Schröder standvastig; hij dacht aan zijne arme moeder en het haar gegeven woord, en opdat zijne oogen hem niet in verzoeking zouden brengen. sloeg hij ze ter aarde Maar, ach! hij bevond zich als in de hel en wenschte. als de rijke man in het evangelie, dat Lazarus zijnen vinger in het water zoude steken om zijne drooge tong te laven. want groot was de pijn, die hij te verduren had. Zijne zinnen werden verward, en het kwam hem in zijnen ijdelen toestand voor als ware hij werkelijk in de hel. Den blik opslaande, zag hij zich door louter duivels omgeven, welke hem schuimende bieren voorhielden en daarbij uitriepen: »Zij zullen allen de uwen zijn, zoodra gij het vaandel trouw zweert.''

Een vaandel ontbrak op de wacht, maar niet een officier, welke den overwonnen' vier halsstarrigen voorloopig den handslag afnam en hen dan van hunne pijn bevrijdde. Zij leschten hunnen dorst, ergerden zich vervolgens over hunne zwakheid, en — zoo als altijd — volgde een lang berouw op een kort zinnelijk genot. De vijf daalders handgeld, welke Schroder aan zijne jammerende moeder wilde ter hand stellen, weigerde de ongelukkige vrouw standvastig, wijl zij het als een bloedgeld van haar kind beschouwde en daarom geenen zegen daarvan verwachtte.

Daarop begon de oefening der aangenomene of veeleer gevangene rekruten. Deze moesten als kleine kinderen eerst leeren staan; nu op den eenen, dan op den anderen voet. den eenen voor, den anderen achteruit zetten. Daarbij luidde aanhoudend het bevel: »Den buik in, de borst vooruit!'' Op het staan volgde de houding des ligchaams, rotte regts, rotte links; hoe de oogen regts, links en regtuit moesten gerigt zijn. Dan kwam het leeren gaan aan de beurt, eerst in de langzaam afgemeten' paradepas, waarbij »een-en-twintig. twee-en-twintig'' de maat aangaf, terwijl bij den gezwinden pas het korte »een, twee'' in aanmerking kwam. Mogten toch de drilmeesters der rekruten bij de moeders ter school gaan, opdat zij hunne taak met wat meer geduld en zachtmoedigheid vervulden. Hemel! als eene moeder bij den leiband van haar kind zoovele vloeken, verwenschingen, spot-, hoon-en schimpredenen te baat nam als vele drilmeesters! om niet te gewagen van de stompen, oorvegen en stokslagen, welke in dien tijd op de rekruten regenden. Om eene afdeeling, een bataillon, ja een geheel regiment als eene machine dezelfde beweging te doen maken, moesten de oefeningen meer dan duizendmaal worden herhaald.

Ondanks zijn gezond verstand en zijnen goeden wil ging het den jongen Schröder niet beter dan zijnen kameraden. De eigenaardige houding des ligchaams van eenen schoenmaker, zeer verschillend van die eens snijders, was zelfs bij alle pogingen niet zoo gemakkelijk weder af te leggen. Wat moet de eergierige jongeling hebben gevoeld, toen hij zich door zijnen toornigen drilmeester met vloeken overladen, met de gemeenste scheldwoorden betiteld, met oorvegen, zij- en ruggestooten, met platte en scherpe sabelhouwen mishandeld zag! Eene doffer blinkerder plek op den geweerloop, een minder blank gepoest bajonnet, een losse knoop aan de slopkous, eene naauwelijks merkbare scheve rigting van den driekanten hoed, een tegenstrijdige stand van den stijven hairzak, eene hooger of lager gerigte krul van het gepoederde hoofd en andere niets beduidende zaken, welke bij een' goed krijgsman niets uitmaken, waren toenmaals in de oogen

Bevallen van eenen ZOON, vrouwe *H. van Delden, Haak Bastiaanse.*

PALEMBANG, 12 *December* 1856.

Eenige kennisgave. (1)

Bevallen van eenen ZOON *P. Paul*, echtgenoot van

(34) Mr. G. H. HOFLAND.

SOEBANG (PAMANOEKAN in TJIASSEM LANDEN) 25 *December* 1856.

Bevallen van eene DOCHTER, *E. Kerrebijn*, *van Erkelens.*

SAMARANG, 28 *December* 1856. (19)

Zeer voorspoedig bevallen van een' ZOON, *A. V. C. Bruijn*, *Michiels.*

MEESTER CORNELIS, 31 *December* 1856. (17)

Eenige Kennisgave.

Voorspoedig bevallen van een ZOON, *K. Aganoor*, *Malcolm.* (28)

BATAVIA. den 4 *Januarij* 1857.

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Op Maandag den 19 Januarij aanstaande zullen de ondergeteekenden op daartoe bekomen last, voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan, publiek verkoopen in een der pakhuizen van het Entrepot, het alhier ter reede liggende mastelooze Ned. Barkschip

Graaf van Nassau,

gevoerd door kapt. *E. Sanders*, metende 700 tonnen; alsmede deszelfs inventaris, bestaande uit rondhouten, tuig, zeilen, ankers, kettingen, enz. Voorts eenige vaten gezouten vleesch, spek, gort, erwten, scheepsbrood, boter, enz., enz.

(51) GEBR. ROSELJE & Co.

De ondergeteekenden zullen op Woensdag den 21 dezer,

voor rekening van belanghebbenden op vendutie verkoopen:

B in eene L & Co. vier hoek	6 kisten inhoudende 600/2 blikken jagt kruid.	
„ „	6 kisten inhoudende 300/1 blikken jagt kruid.	

zoo als hetzelve is liggende in s' lands kruid magazijn bij de kleine boom en aldaar te bezigtigen.

(53) ABEELEN, DENNISON & Co.

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Op Woensdag den 28 Januarij zal door de ondergeteekenden, voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan, publiek worden verkocht het alhier ter reede liggende

Ned. Fregatschip »*India*,"

gezagvoerder **K. W. F. d'Arnaud Gerkens**, metende 848 tonnen; alsmede deszelfs inventaris.

(12) JOHN PRYCE & Co.

Superior Razors

Manufactured by **Joseph, Rodgers & Sons**

and

B. & S. Cowvan's Canton Strap

to

(48) S. D. BRANDON.

Factuur Engelsche Provisiën,

van Hasketh, Davis & Co. en *J. H. Ganible*, London.

Durham Mosterd, Jams in soorten, Marmelade, Oxtail en Mock turtle soepen, Zalm, Bokking, Carrots pickles, Vruchten op water, Champions, Sauces, Olijven, Capers, geperlde Gerst, spleet Erwten, Cayenne, enz. enz.

en

Eerste soort **Bendy Jassen.**

(56) ABEELEN, DENNISON & Co.

Ontvangen:

Een factuur **BALANCEN** en **GEWIGTEN** uit de fabriek van *C. Becker* te Arnhem, zeer geschikt voor Apothecars, Postkantoren en huisselijk gebruik, tegen civiele prijzen.

(35) VISSCHER VAN GAASBEEK.

Koningsplein, Oostzijde.

Caoutchoe Palitot & Camlatten Cloaken,

Zijn op nieuw ontvangen bij

(49) S. D. BRANDON.

Engelsche Lampen.

Ontvangen:

eene factuur solide en fraaije Kroon-Lampen, van twee, drie tot zes armen, Muur-Lampen, Tafel- en Hang-Lampen, alsmede Kantoor-Lampen en Stolpen.

Door directe aanvoeren, verkrijgbaar tegen zeer billijke prijzen, bij

(58) ABEELEN, DENNISON & Co.

Assortiment de Broderies,

Robes d'enfants, Mouchoirs de poches, Chemisettes, Manches, Bandes de toutes largeur, entredeux Bandoline perfectionnée, Pommade fine, chez

(10) M. JANET.

Ontvangen en bij de ondergeteekenden verkrijgbaar

PIANINO'S uit de fabriek van *J. F. Cuypers*, te 's Hage.
SPEELDOOZEN van twee, vier, zes en acht aria's.
JUWEELEN in soorten, en
ZWAAR BILLARDLAKEN.

(23) LOURAN & VAN WALCHREN.

LEKSTEENEN,

Doulton & Watt's Patent,

Bij

(27) ABEELEN, DENNISON & Co.

Mailkoffers, Kamferhouten koffers, Reiszakken, Hoedendozen en verder *Reis benodigdheden*, alsmede *Uitrustingen* voor *Heeren, Dames*, en *Kinderen*, zijn ten allen tijde spoedig verkrijgbaar bij

(50) S. D. BRANDON.

J. J. Uitzmann,

Facteur de Piano, élève de la maison ERARD de Paris,

a l'honneur de prévenir le Public de Batavia, qu'il vient d'arriver en cette ville, pour exercer son art en tout ce qui concerne les instruments à cordes, et à vente. Accordage de pianos, orgues et harmoniums, etc. etc. (44)

Hotel des Indes.

TE KOOP of TE HUUR

Een Huis op Molenvliet. Adres

(43) W. F. GIJSBERS.

TE HUUR Een Huis aan de Noordwestzijde van het Koningsplein,

Te bevragen bij

(59) W. F. G. POOL, qq.

TE HUUR tegen 1° Februarij e. k. een Huis in de Beerendrechtslaan à *f* 80.— 's maands thans bewoond door den Heer *Lagardère.*

Adres

(14) W. SUERMONDT Ez., qq. *Batoe Toelis.*

Verloren

op Oudejaars-avond, bij het uitgaan der Willemskerk, een met Diamanten omzetten Haarspeld.

Den eerlijken vinder wordt verzocht denzelve ten politie-kantore te bezorgen, alwaar des verkiezende, een goede belooning kan worden ontvangen. (22)

Wordt Gevraagd

Eene Gouvernante geneigd om het eerste onderwijs te geven aan twee nog jonge kinderen, tevens toezigt over die kinderen te hebben en de eerste gronden der muziek kunnende onderwijzen. Franco brieven aan den Heer *van Dorp* te Batavia Boekhandelaar. (31)

Doctor PLOEM woont thans te **Parapattan**, tegenover den heer *Brandon.* (25)

Wordt gevraagd een jong mensch, te beginnen als **OPZIENER** op een suikerfabriek, om voor **ADMINISTRATEUR** opgeleid te worden.

Adres

(26) S. J. VAN DER MEULEN.

Een repatriërend Geneesheer

biedt zich tegen billijke voorwaarden aan, om op een schip dat van Samarang naar Nederland vertrekt, geneeskundige hulp te verleenen.

Adres bij

(18) VAN HAREN NOMAN, KOLFF & Co.,

te Samarang.

De firma *Dobbelaere & Co.* is heden ontbonden, zullende de affaire van af primo Januarij 1857 worden voortgezet door den overgebleven werkende vennoot, onder de firma *Weyermans & Co.*

PASOEROEWAN, 31 *December* 1856. (16)

Bij akte verleden voor Notaris *J. R. Kleijn* te Batavia den 31 December 1856 No. 176, is door de heeren *Frederick Lester Hughan* en *Johann Rehling*, een vennootschap aangegaan tot het drijven van koophandel voor eigen rekening en in commissie, waarvan de officieele bekendmaking in de Javasche courant zal worden opgenomen. (47)

De Heer *A. Jannette Walen* heeft de generale volmagt onzer firma.

(52) GEBR. ROSELJE & Co.

De Heer *F. W. Engels* heeft van af primo Januarij de generale volmagt onzer firma.

(32) B. J. VAN ECK & Co.

De ondergeteekende hebben op heden eene Vennootschap aangegaan, onder de firma van **THOOFT & Co.** tot het voortzetten der handels- en commissiezaken tot nu toe door den eersten ondergeteekende op zijnen naam gedreven.

J. G. THOOFT.
F. W. OVERBECH.

SAMARANG, 1 *Januarij* 1857. (30)

BEKENDMAKING.

De belangen en verantwoordelijkheid van de Heer *Edward Doering* in de firma's van

Ker & Co.............Manilla,
Syme & Co.............Singapore en
Pitcairn, Syme & Co...Batavia

heeft op den 31sten December opgehouden te bestaan en de Heeren *William Mactaggart* en *Robert Jardine* zijn heden als deelgenoten daarin opgetreden.

(11) PITCAIRN, SYME & Co.

BATAVIA, 1 *Januarij* 1857.

VERTREKKENDE PERSONEN.

O. R. F. Immink, naar Nederland. (20)

H. Kaula, betaalmeester 2 kl, gemagtigde den Heer *J. van Lennep.* (29)

---

der oversten zware vergrijpen, die meestal niet slechts met harde woorden, maar ook met smart veroorzakende middelen werden gestraft. Het slimste bij dergelijke voorvallen was, dat de mishandelde soldaten hunne inwendige gevoelens ook niet door de minste uitdrukking in hun gelaat durfden te kennen geven, wilden zij zich niet aan nieuwe, nog hardere bestraffingen bloot stellen. Geen trek van smart, onwilligheid, toorn of gramschap mogt op het gezigt te lezen zijn.

Eens had Schröders moeder onbemerkt uit de verte toegezien, hoe haar Hendrik in gezelschap zijner kameraden zich in den wapenhandel oefende. Maar met een weenend oog en bloedend hart over de mishandelingen, welke zij haar kind zag lijden en die hij tot dus verre zorgvuldig had verzwegen, was zij vertrokken.

Eindelijk was de oefening doorgestaan, Hendrik Schröder gelukkig eenigzins aan zijnen staat gewend en bij het regiment ingelijfd, waarbij hij zijne pligten van den krijgsman en de destijds daarmede verbondene van eenen kapper verdeelde. Wel twee uiteenloopende standen, welke bij elkander passen als het water bij het vuur, of de alles vernielende hagel bij den zacht nedervallende regen. Maar de mode, welke zelfs den krijgsmansstand met hare tirannij beheerscht, wilde dat de soldaat gekapt en gepoederd zoude verschijnen, niet slechts bij de parade en gewone dienst, maar zelfs in den bloedigen slag.

2.

In dien tijd — dat heet voor honderd jaren — woonden de soldaten van het garnizoen te Dresden niet in eene kazerne, maar bij kleine getallen bij burgers van den geringen stand, welke tegen eene kleine vergoeding hunne armoedige woning met hen deelden. Eens, toen Hendrik Schröder, juist van de wacht afgelost, naar zijn kwartier wilde gaan, zag hij voor zich op de straat een jong en aardig dienstmeisje, dat eene kalant van zijnen voormaligen meester geweest en op die wijze met hem bekend geworden was. Het aanvallige en tevens brave kind had hem zeer behaagd, en hij den stillen wensch gekoesterd, dat hij haar eens in lateren tijd als zijne vrouw en meesterske zijne woning mogt binnenleiden. Sinds hij soldaat was geworden was het meisje niet meer onder zijne oogen gekomen, en hij derhalve over het wederzien zeer verheugd. Zijne voetstappen verhaastende, riep hij de voor hem gaande jonge dochter toe: »Roosje, Roosje! niet zoo haastig! Laat mij met u gaan!"

De toegeroepene keerde zich om, verschrikte toen zij den jongeling herkende, en snelde zonder iets te antwoorden voort, tot zij eindelijk door eene huisdeur uit het gezigt verdween.

»Wat is dat? vroeg Schröder aangedaan bij zich zelven. Dat Roosje mij herkend heeft is zeker. Zou mijn vijand en verrader, de Freiberger, die mij om de genegenheid van Roosje benijdde, mij bij haar zwart gemaakt en uit haar hart verdrongen hebben?"

Het hoofd schuddende vervolgde hij zijnen weg, tot hem een »pst!" uit zijne mijmering deed ontwaken en tot stilstaan noopte. De roep kwam uit eene huisdeur en werd door eenen wenk van eene vrouwehand vergezeld, wier bezitster het niet goed achtte meer van hare gestalte te laten zien. Nader komende vond hij Roosje staan, welke hem met zachte stem toesprak: »Neem het mij niet kwalijk, Schröder! dat ik u niet op de straat gewacht en gesproken heb. Maar ik ware verloren geweest, als mijne meesteres of iemand van uwe of mijne bekenden mij met u had zien praten of gaan. Gij weet het immers zelf, dat een meisje eer en goeden naam, hare dienst en alles verliest, zoodra zij zich met eenen soldaat inlaat. Daarom willen wij ons vreemd jegens elkander houden en slechts van harte vriendelijk en goed gezind jegens elkander zijn. Beloof mij dat, lieve Schröder, of ik ween mij dood!"

Elk dezer woorden was een smartelijke dolksteek voor Schröders hart. Onbekwaam tot spreken onder zulk een leed, knikte hij slechts toestemmend met het

Théatre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Vendredi, 9 Janvier 1857.

5me représentation du 9me mois de l'abonnement de la 2me année.

Au Bénéfice de Mlle BATHILDE

et à la demande générale.

Une dernière représentation de

JÉRUSALEM.

Le Spectacle commencera à 7 **heures** *très-précises.*

A l'étude: **LE PROPHÈTE.**

Au Bénéfice de M. **Duchaumont.**

(46)

Let Wel.

De ondergeteekende heeft de eer het publiek te verwittigen dat zij *voorloopig* hare slagterij heeft verplaatst aan den hoek van Gang Patjenongan (Sawa Bezaar); door aankoop is zij eigenaresse geworden van goed gemeste beesten en bij gevolg in staat om in de behoefte aan vleesch naar behooren te voorzien, zoo dat zij hare onderneming in ieders gunst blijft aanbevelen.

Hare door den heer *Le Couteux* te Noordwijk sedert eenigen tijd gegereerde slagterij heeft door deze verplaatsing opgehouden te bestaan.

(21) Veuve LONCHAMPT, née *Fleury.*

LET WEL

De ondergeteekende heeft de eer het publiek te verwittigen dat *zijne* slagterij steeds *blijft* gevestigd op Noordwijk bij de gang Patjenongan, dat hij zeer onlangs deze *zijne* zaak aanmerkelijk heeft uitgebreid en verbeterd, en meer dan ooit zijne beste pogingen zal aanwenden om zich van de voortdurende tevredenheid zijner talrijke begunstigers te verzekeren.

De wed. Lonchampt opgehouden hebbende in *zijne* slagterij als loontrekkende bediende werkzaam te zijn, zoo verzoekt de ondergeteekende zijnen begunstigers beleefdelijk om zich voortaan bij het doen van bestellingen tot hem persoonlijk te vervoegen, en op geene lijsten te teekenen dan die welke aan het hoofd voeren de woorden: *Boucherie Lecouteux*, en met zijne naamteekening zijn onderschreven.

(45) A. LECOUTEUX.

f 3000

Worden aangeboden op eerste hypotheek te bevragen bij

(57) H. M. VAN DORP, te Batavia.

Wissels op Nederland en Londen direct.

Bij

(36) TöLKEN, VOGET & Co.

232ste Nederlandsche Staats-Loterij.

Bestellingen voor deze Loterij, die in Maart en April plaats vindt, worden aangenomen met vooruitbetaling van *f* 85 per heel Lot, bij

(37) H. M. VAN DORP.

Batavia, 1856.

Loten in de 231ste Nederl. Staats-Loterij

zijn per mail ontvangen en te bekomen bij de ondergeteekenden.

1 Heel Lot ad *f* 90.
1 Half » » » 45.
1 Vijfde » » » 20.
1 Tiende » » » 10.

De trekking is aangevangen in November en eindigt Februarij 1857.

Loten voor de 232ste Loterij zijn ad *f* 85 vooruit te bevragen te Batavia en Samarang bij

(42) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

KANTOOR-ALMANAK

1857.

in **Vijf** kleuren. Opgeplakt à *f* 2, Onopgeplakt à *f* 1.

IDEM, in drie kleuren.

Opgeplakt à *f* 1,—; Onopgeplakt *f* 0,60.

ZAK-ALMANAK

met afzonderlijk Waschboekje *f* 2.
Franco per post, - 3.

(38) W. BRUINING, Batavia.

Mede verkrijgbaar bij **M. Blok** te Cheribon.

ZAKALMANAK *f* 2.
Franco *met* KANTOOR-ALMANAK 3.
KANTOORALMANAK, opgeplakt. 1.
Onopgeplakt. 0,60

(39) LANGE & Co.

Boekhandel, van Haren Noman & Kolff.

DE EUROPEAAN IN NEDERLANDSCH INDIE,

beschreven door **W. L. RITTER,**

met eene Plaat, ad *f* 3,— franco per post.

Te bekomen bij

(55) VAN HAREN, NOMAN & KOLFF.

JAVA-BODE.

H. H. Inteekenaren op bovengemeld Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het eerste halfjaar 1857 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor **Franco** toe te zenden, ten einde geene vertraging in de ontvangst te ondervinden en de Uitgever in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het eerste halfjaar:

voor Batavia	*f* 12.50,
» Java	» 15.—.
» de Buitenbezittingen	» 17.50.
» Nederland	» 22.50.

Brieven *franco* aan
den Administrateur van dat Blad,

(40) H. M. VAN DORP.

☞ De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij *van Haren Noman, Kolff & Co.* te Samarang en *E. Fuhri & Co.* te Soerabaya.

Passage naar Nederland

wordt nog aangeboden met het Ned. Barkschip **NIEUWLEKKERLAND**, kapit. **Hoffman**, om binnen weinige dagen van hier te vertrekken. Dit schip voert een bekwamen geneesheer en is doeltreffend voor passagiers ingerigt.

Adres bij

(54) DE WEERDT, RUYL & Co.

Het vertrek van het stoomschip **PALEMBANG**, Kapt. **Roseboom**, is geregeld als volgt:

Van **BATAVIA** naar **SAMARANG**
11 Januarij — 25 Januarij a. s.

Van **SAMARANG** naar **SOERABAYA**
14 Januarij — 28 Januarij a. s.

Van **SOERABAYA** naar **SAMARANG**
18 Januarij a. s.

Van **SAMARANG** naar **BATAVIA**
21 Januarij a. s.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten kantore van

(41) W. CORES DE VRIES.

Batavia, *December* 1856.

BATAVIA.

Men berigt van Buitenzorg, dat de 1ste compagnie van het 10de battaillon infanterie, (walbusschieters) aldaar in garnizoen, order heeft gekregen, om naar Batavia te marscheren en door eene compagnie van het 11de vervangen wordt. Algemeen betreurt men te Buitenzorg het vertrek der walbusschieters. Sedert zes jaren is die compagnie ter dier plaatse in bezetting geweest en heeft zich ten allen tijde onderscheiden door voortreffelijke krijgstucht en een bescheiden gedrag, dat steeds allen lof verdiende. Ook tot verbetering en verfraaijing van het kampement en maatschappelijk genoegen, te Buitenzorg zoo schaars, bragt zij veel toe tot de laatsten, door het, in haar midden opgerigte liefhebberij tooneel. Menig avond werd door de Buitenzorgsche burgerij in hetzelve doorgebragt en velen harer leden zullen die avonden gewis nog langen tijd met genoegen herdenken.

Naar wij vernemen is reeds gisteren een gedeelte der 1ste compagnie van het 11de battaillon naar Buitenzorg op marsch gegaan.

—Men schrijft ons van Kediri, dd. 28 December jl.:

In den nacht van Vrijdag den 26sten dezer, werd de heer B. R. Meulman, administrateur en medehuurder der Suikerfabriek Pesantren, in deze residentie gelegen, op eene verradelijke wijze vermoord. Ongeveer ten $10^1/_2$ ure van de fabriek huiswaarts keerende, ontving hij, vermoedelijk met eene lans, een steek boven de linkerbil. Te huis komende is hij als het ware dood gebloed, daar de steek eene der groote aderen had doorgesneden. Daar de nacht zeer donker was, is de moordenaar onbekend gebleven even als de dader van een, mede in het begin dezer maand alhier gepleegden, moord op een Chinees.

— Wij lezen in de *Straits Times* van 23 December het volgende:

Met leedwezen melden wij het verlies van de Nederlandsche bark *Mercurius*, gezagvoerder Smith, van 439 tonnen, met bestemming van Amoy naar Singapore. Dit ongeluk greep plaats ten Noorden van de kust van Bintang en 160 Chinezen en de derde stuurman kwamen daarbij om. De gezagvoerder meldt in een brief, dd. 16 dezer van Rhiouw geteekend, dat het weder zeer ruw was. Het vaartuig van deszelfs twee ankers losgerukt, was naar den wal gedreven. Er bevonden zich in het geheel omstreeks 250 Chinesche passagiers aan boord.

Preanger Regentschappen. In den namiddag van den 30sten November 1856 barstte er boven Karang Sambong een hevige regen, vergezeld van donder en van zware winden uit het zuidwesten, los, ten gevolge waarvan schade werd toegebragt aan het zout-hoofd-depôt-pakhuis en de beide koffijhuizen; veel zout is daardoor verloren gegaan en eene hoeveelheid van 24 pikols koffij nat geworden.

Cheribon. Den 24sten December 1856 barstte boven Indramayoe een zwaar onweder, vergezeld van regen uit het zuiden, los. In een huis in de dessa Karanganjer was de bliksem geslagen, bij welke gelegenheid eene vrouw en een kind werden verwond.

Rembang, 23 Dec. 1856. Dezer dagen kwamen hier aan vier schipbreukelingen, afkomstig van Bima. Volgens hunne verklaring waren zij, naar gissing, vier maanden geleden met eene praauw-paduakang, anachoda Batoe, van Bima vertrokken, met het plan om naar Singapore te zeilen en aldaar hunne koopwaren, bestaande in kaneel, van de hand te zetten. Zij hadden echter, door tegenwind verhinderd, van hun plan moeten afzien en waren naar Batavia gestevend. Na aldaar hunne koopwaren verkocht te hebben, namen zij in het begin van December de terugreis aan, doch werden, op de hoogte van de dessa Pandangan, (regentschap Rembang), door zwaren wind en hooge zeeën overvallen, waardoor hun vaartuig uit elkander was geslagen. Zij hadden zich met eene kleine sampang, waarin niet meer dan vier menschen konden plaats

---

hoofd, legde de regterhand in die van het meisje, dat hem daarop aanmaande te vertrekken. Hendrik ging heen, en in de bitterheid van zijn hart vloeiden de volgende woorden over zijne lippen:

»Dus ben ik verdrongen uit den kring van eerlijke lieden! Wijl ik een verdediger des vaderlands ben, durft het eenvoudigste dienstmeisje zich niet meer met mij afgeven, zij die het zich vroeger tot eene eer rekende met mij te dansen! Maar mag ik mij daarover jegens Roosje beklagen? Is het niet de onloochenbaarste waarheid, dat slechts de gemeenste, verachtelijkste en reeds in het kwaadste gerucht staande meisjes met ons soldaten verkeeren? Kan ik loochenen dat men de gemeene soldaten daarom met minachting behandelt, wijl de meerderheid slechts uit liederlijk, onnut volk, uit ontaarde en verloren zonen, uit de heffe des volks, ja zelfs uit misdadigers bestaat, welke alleen door kastijding tot werkzame, ordelijke en eerlijke mannen, zoo mogelijk, kunnen worden gemaakt? De brave en oppassende wordt, helaas! echter met het uitschot over een' kam geschoren en moet onverdiend lijden! Ach, mijne moeder! gij alleen verloochent en verstoot uwen zoon niet, ofschoon hij den snaphaan in plaats van den priem hanteren moet."

Hendrik Schröder, die, zoo als wij weten, evenwel met tegenzin en gedwongen de montering droeg, had sedert dit voorval een' nog grooteren afkeer van zijnen stand, en er was slechts eene aanleiding noodig, om hem dien geheel onverdragelijk te maken. Zijn luitenant, een naauwelijks negentien-jarige Mavorszoon, die geene verdere verdienste bezat dan eenige kwartieren in zijn wapenschild, om reeds als kind den officiersrang te bekomen, verscheen op eenen ochtend in zeer kwade luim voor zijne afdeeling. Hij had in den afgeloopen nacht hoog gespeeld en niet slechts al al zijn gereed geld verloren. maar bovendien nog schulden gemaakt. Uit dien hoofde zag mijnheer van Gelinek van daag alles niet alleen in een donker maar zelfs in een zwart licht, wel te verstaan, als er een zoodanig bestaat. Ongelukkiger wijze was Hendrik Schröder degene, op wien de ontevreden blik des jongen officiers het eerst viel en onderzoekend bleef rusten.

»Wat hebt gij den hoed op den kop zitten, ellendige zwijnenpootschraper? beet de vlasbaard den krijgsman toe, — als eene slaapmuts!"

De luitenant vatte den steek van voren met drie vingers bij de punt, tilde hem een weinig omhoog en drukte hem daarop met geweld weder op Schröders hoofd, maar zoodanig dat deze naauwelijks zien kon. In het daarop volgende oogenblik viel de hoed, het evenwigt verliezend, van het hoofd en voor des officiers voeten. Evenras als Schröder zijnen hoed had opgeraapt en op het hoofd gezet, even ras was ook Gelineks degen uit de schede.

»Booze kerel! riep hij woedend uit. Doet gij dat om den spot met mij te drijven? Daar, neem dat voor uwe grappen!"

Een houw met de scherpe kling doorsneed den opgeslagen rand en zelfs den bol van den hoed en kwetste het voorhoofd. Bij deze mishandeling voegde de luitenant nog eene tweede, terwijl hij den degen omkeerde en met het gevest onzacht onder Schröders neus stompte, met bitterheid zeggende: »Hoofd omhoog, satanskind!"

Het helder roode bloed druppelde uit den opgezwollen neus en over het gelaat op de montering. Een kleine straal van hetzelfde vocht drong langzaam van onder den driekanten hoed te voorschijn, kronkelde zich langzaam langs de linkerzijde des voorhoofds en vereenigde zich vervolgens met zijnen voorganger. Alle soldaten waren over de onverdiende mishandeling huns krijgsmakkers verontwaardigd, hoewel geen trek in de ijzerstrakke gezigten de innerlijke beweging te kennen gaf.

(Wordt vervolgd.)

nemen, na twee dagen in levensgevaar te hebben verkeerd, weten te redden. Van den anachoda en nog zeven opvarenden der praauw hadden zij niets meer vernomen, zijnde deze vermoedelijk in de golven omgekomen.

Deze schipbreukelingen zijn, na hier eenige dagen vertoefd te hebben, met eene praauw-toop naar Bali Susah vertrokken, ten einde te trachten van daar hunne woonplaatsen te bereiken.

(*Jav. Cour.*)

Op het berigt van eenige koffijplukkers, dat in een der koffijtuinen van de dessa Bodja, district Kendal, een groote tijger was binnen gedrongen, begaven zich verscheidene Loerahs, met een twintigtal wel gewapende Javanen, naar den tuin, alwaar het dier zich ophield.

Naauwelijks op de plaats gekomen zijnde, ontdekten zij het dier, dat op het zien van zoo vele menschen zich in de daar nabij zijnde alang alang verschool.

Met moeite is het dien menschen mogen gelukken het dier er uit te drijven, hetwelk gedurende zijne vlugt een Javaan, met name Bapah Wasiah, in den nek pakte en met zich medesleepte.

Bapah Wasiah verloor echter zijne tegenwoordigheid van geest niet, en door eenen wel toegebragten steek met de kris, die hij intusschen uit zijnen gordel trok, bleef het dier dood naast den vreeselijk verminkten Javaan liggen.

— Acht inlandsche vrouwen van de dessa Singoredjo te Kendal, gingen over de rivier Singoredjo, toen een harer door den harden stroom, tengevolge der gevallen zware regens, werd mede gesleept.

Eerst den volgenden dag werd haar lijk opgevischt.

— In den namiddag van den 25sten December, werd een landman te Grogol, bezig zijnde in de sawavelden, door den bliksem doodelijk getroffen. (*Sam. Cour.*)

Soerabaya, 31 December 1856. Eergisteren is alhier overleden de chinesche vrouw Ong Senino, in den ouderdom van ruim 103 jaren. *Soer. N. en Advert.-Bl.*

Soerabaya, 1 Januarij. Uit het district Djabakotta, berigt men ons, dat de loerah der dessa Doekooh Karang Gaijam, met de geïnde belasting op het bedrijf en der landrenten, ten bedrage van p. m. *f* 250,— op de vlugt is gegaan.

Wij vernemen dat het der policie is gelukt den voortvlugtige te achterhalen. (*De Oostp.*)

NEDERLAND.

Rotterdam, 12 Oct. Met bestemming naar Harderwijk voor het O. I. leger, zijn wederom ongeveer 50 man van het Engelsch Vreemden Legioen heden middag, per stoomboot der General Steam Navigation Company, van Londen alhier aangekomen, om, na afrekening bij het Engelsche Consulaat alhier, derwaarts te vertrekken. Al de vroeger gearriveerde manschappen hebben thans na langer of korter verblijf deze stad verlaten.

— Een bijzonder schrijven uit Parijs meldt, dat er in den laatsten tijd een verschil is ontstaan tusschen den consul van Frankrijk en den Bey van Tunis. Naar het schijnt zijn er, op den 19den Februarij jl., bij gelegenheid van den verjaardag van Z. M. den Koning der Nederlanden, 21 kanonschoten gelost, terwijl de Bey nagelaten heeft eenig vreugde- of huldeblijk te geven op den naamdag van Z. M. den Keizer der Franschen. Men is daartegen van den kant der Fransche overheid opgekomen, zonder dat dit eenig goed gevolg heeft opgeleverd. Later werd er door den Bey een fraai geschenk bestemd voor den Keizerlijken Prins, dat echter te Parijs niet werd aangenomen. Met belangstelling zien wij den uitslag te gemoet van de pogingen, die zeker worden aangewend tot het uit den weg ruimen der gerezen bezwaren, waarvan noch een der Fransche, noch een der Engelsche bladen tot dusverre eenige melding hebben gemaakt.

— Eene commissie uit de Nederlandsche Godsdienstige Israelitische onderwijzers overhandigde gisteren onzen geleerden stadgenoot, Dr. S. J. Mulder, inspecteur der Gods. Israël. scholen, namens een aantal onderwijzers, een gepast geschenk, als een bewijs van hulde en achting ter gelegenheid, dat hij vijftig jaren verbonden was aan het vak van onderwijs. De jubilaris, die niet vermoedde, dat het feit der verjaring bekendheid had gekregen en door den Heer J. Waterman van Arnhem, namens de commissie en de overige onderwijzers hartelijk werd toegesproken, was blijkbaar verrast en getroffen. Ook wij wenschen den wakkeren en waardigen man, die zooveel goed heeft gesticht en vooral voor zijne geloofsgenooten ijverig arbeidde, lust en kracht toe om nog een reeks van jaren onvermoeid zijnen werkkring voort te zetten.

— Naar wij vernemen zal, met Zr. Ms. stoomschip Merapi, op 1 Nov. a. s. naar O. Indiën vertrekken, de Heer A. Sol. officier-machinist bij 's rijks stoomwezen, en bij aankomst aldaar ter beschikking worden gesteld van den commandant van 's rijks zeemagt, ten einde te worden belast met het toezigt over de herstellingen der machines van s' rijks stoomschepen te Soerabaya. Naar men verzekert, wordt door deze plaatsing voorzien in eene sedert lang erkende behoefte en men meent het er voor te mogen houden, dat het depart. van marine, door het opdragen van deze gewigtige betrekking aan den Heer Sol, dezen een vleijend blijk van vertrouwen schenkt, ten aanzien van zijne erkende kunde en verdiensten in het vak van het stoomwezen.

ENGELAND.

Londen, 11 Oct. In het legerkamp van Shorncliffe, heeft dezer dagen eene ernstige botsing plaats gehad tusschen Britsche troepen en soldaten van het Zwitsersche legioen. Dit corps is thans nagenoeg ontbonden; een 1000 tal vertrekt uit eigen beweging naar Canada en ruim 300 hebben dienst genomen in het Nederlandsch O. Indisch leger. Ook zal een detachement van het vreemden-legioen, sterk 10 officieren en 600 man, eersdaags naar de Kaap de Goede Hoop worden gezonden, zoodat ons land weldra van deze tot aanhoudenden twist aanleiding gevende troepen zal zijn verlost.

Londen, 14 Oct. Het plan tot bewaring van het huis, waarin men meent, dat Wm. Shakspeare geboren is, is tot verwezenlijking gekomen, door de loijaliteit van een edelman uit Leycester, met name John Shakspeare, een afstammeling van den dichter. Hij heeft niet minder dan 2500 £st. gegeven, opdat het kleine huis in Henleystreet van andere gebouwen zoude gescheiden worden en in een toestand gebragt, om zooveel mogelijk weerstand te kunnen bieden aan den knagenden tand des tijds. Het *Shakspeare House-commitee*, aan hetwelk de gelden zijn toevertrouwd, heeft reeds de belendende huizen aangekocht, maar tot de herstelling is tot dusver niets verrigt. Vermoedelijk zullen de verbeteringen van den laatsten tijd in de aanwending van glas, het comité in staat stellen, om op eene doeltreffende wijze het kleine gebouw, waarvan de eigendom voor de natie, onlangs voor 3820 £st. bij inschrijving werd verkregen, aan den invoed van wind en weder te onttrekken.

— In het laatst der vorige week is nabij Hasborough, het Sardinische schip Trenten met zooveel geweld tegen een schoonerschip aangevaren, dat dit laatste, ondanks alle ter redding aangewende pogingen, kort daarna met de geheele equipage in de diepte wegzonk.

Londen, 14 Oct. Men verneemt uit Liverpool, dat de regering schepen heeft afgehuurd, om 2000 man van het Duitsche legioen naar de Kaap de Goede Hoop en 500 vrouwen en even zoo vele kinderen van Portsmouth naar Algoabaai te vervoeren. Verder verneemt men, dat in de laatste dagen nog meer manschappen van bovengenoemd legioen zich, op door de regering aangebodene voorwaarden, verbonden hebben, zich naar de Kaap te begeven. Dit aantal moet echter niet zeer groot zijn.

— Ll. Vrijdag is, op het buitenverblijf van den graaf v. Suffolk, tijdens de afwezigheid des gezins, een stoute diefstal gepleegd, hebbende de dieven onderscheiden kostbare schilderijen, als van Leonardo da Vinci, Gaspar Poussin, Procaccini, Aniball Caracci, Guido, v. d. Velde, v. d. Heijden, enz, uit ramen gesneden en weggevoerd, doch andere kostbaarheden onaangeroerd gelaten. Eene beschrijving van het gestolene is aan de policie gezonden.

Londen, 14 Oct. De expeditie naar de Perzische golf, door het oost-indische gouverment in Britsch-Indië ondernomen, wordt scherp gehekeld door den *Times*, vooral omdat Herat, welke stad 700 engelsche mijlen van de zeekust afligt, zoo weinig bekend is, dat men nog niet met zekerheid weet of zij in Cabul of in Perzie ligt. De expeditie wordt gezegd ter gunste van dost Mahomed te zijn, en te dienen tot wering der Perzianen uit Herat, ofschoon men geheel onbekend is met hunne al of niet aanwezigheid in Herat, werwaarts buitendien geen leger kan trekken; en de 10.000 man, die afgezonden werden met de noodige artillerie, belegeringstreinen, cavalerie enz., zullen een klein eiland boven in de Perzische golf gelegen en Karrach genaamd, gaan bezetten. De kosten zullen nu reeds een half millioen p. st., of een half jaar inkomsten van Bombay, beloopen. De vrees dat de Russen de Caspische zee overtrekken en, na twee maanden marscheren, Herat bereiken zullen, om alsdan, na Cabul overwonnen te hebben, de Engelschen in Indië te verontrusten, schijnt oorspronkelijk de aanleiding geweest te zijn tot dezer onderneming tegen Perzië.

— Het koninklijke gezin van Oude is eindelijk verlost uit de afzondering, die de feesten van Mahomet het oplegden, en met uitzondering van de koningin, die onzigtbaar blijft, hebben de verschillende leden van het gezin zich op verscheidene openbare en andere plaatsen van bijeenkomst in de stad en omstreken vertoond. Jl. Zondag bezochten de prinsen het kristallen paleis. Toen zij de Alhambra-zaal binnentraden, deed men hun het woord *God* opmerken in mozaïk op den vloer gegrift. Dadelijk wierpen zij zich op den grond neder en zij weigerden verder te gaan, om deze heilige inscriptie niet met de voeten te betreden. Bij het verlaten van het paleis, ontmoetten de prinsen in de groote galerij kolonel Outram, britsch commandant van Lucknow, die als zoodanig tot taak had gekregen aan de souvereinen van Oude kennis te geven, dat zij vervallen waren verklaard van den troon. De prinsen bejegenden den kolonel bijzonder hoffelijk, gaven hem de hand en onderhielden zich gedurende eenige oogenblikken met hem op zeer gemeenzamen toon.

BELGIE.

Brussel, 15 Oct. Onder de inrigtingen, welke de Koning te Lier heeft bezocht, behoort de daar gevestigde kweekschool voor school-onderwijzers, waar door den directeur, den Heer Schoeters, het onderwijzende personeel en de gezamenlijke kweekelingen aan den Vorst zijn voorgesteld: Op de toespraak van den directeur heeft Koning Leopold geantwoord, dat hij zich aangespoord gevoelde, om tot de jonge lieden het woord te rigten, en daarop gezegd: »dat hunne roeping even gewigtig als moeijelijk was, vermits zij het waren, die *het hart* en *den geest* zouden vormen van kinderen, die eenmaal de Belgische natie zullen uitmaken; dat de toekomst geheel afhankelijk is van de goede rigting van het onderwijs; dat het verledene roemrijk en edel is geweest; dat het tegenwoordige gelukkig en voorspoedig mag worden genoemd, en dat het van hen, als aanstaande onderwijzers, afhing, of de toekomst eeren roemvol zou zijn."

FRANKRIJK.

Parijs, 10 Oct. De Heer de Bourqueney heeft aan de Fransche regering zeer gewigtige depêches gezonden nopens de staatkunde van Oostenrijk in het Oosten, en de half-officiele Parijsche dagbladen hebben werkelijk last bekomen, om eene scherpe taal tegen Oostenrijk aan te slaan. Hierbij zal het evenwel niet blijven; de Westersche mogendheden maken eene voorloopige nota aan het Weener cabinet in gereedheid.

Parijs, 11 Oct. Het schijnt zich te bevestigen, dat onze regering, ontevreden over het streven van Oostenrijk, om de bezetting der Vorstendommen door zijne troepen te doen voortduren, in strijd met het vredesverdrag van 30 Maart, bij de laatstgemelde mogendheid vertoogen heeft ingediend, welke aanleiding gegeven hebben tot het wisselen van nota's. Men voegt er echter bij, dat de Engelsche regering aan de onze in dit opzigt niet de gewenschte ondersteuning zoude verleenen, ontevreden als zij is over de houding van onze regering in de Napelsche kwestie. Dit laatste is evenwel nog niets meer dan een gerucht.

— De *Patrie* bevat een lang artikel over het bezetten der Donau-vorstendommen door de Oostenrijkers. Het blad verklaart zich ten stelligste tegen eene voortduring daarvan, die het verdacht toeschijnt. De *Patrie* betwist aan Oostenrijk het regt, zelfs met toestemming der Porte, zijne troepen in de Donau-vorstendommen te laten, daar in het parijsche vredestractaat is bepaald geworden, dat de bezetting zoo spoedig mogelijk moet ophouden. De kwestiën betreffende Bolgrad en het Slangen-eiland zijn, volgens meergenoemd blad, geen wettige grond voor het langer verblijf der Oostenrijkers in Wallachije en Moldavië; en naar zijne meening kan het weener hof eene eventuele schennis van het parijsche tractaat niet doen gronden op de omstandigheid, dat het zelf dat verdrag schendt.

— Een heden te Parijs ontvangen telegrafische dépêche meld dat Grellet, een der hoofddaders van den ten nadeele der Noorder-spoorweg-maatschappij gepleegden diefstal, te New-York is aangehouden, ten huize van den heer Belmont, agent van het huis Rothschild aldaar, tot wien hij zich had begeven om de papieren van waarde tegen contanten in te wisselen. Belmont, die van den diefstal reeds kennis droeg, liet Grellet onmiddellijk in verzekerde bewaring brengen.

— Sedert 10 jaren werd, te St. Bel bij Lyon, protestantsche godsdienstoefening gehouden. Dezer dagen heeft de maire, op last van den prefect, de bijeenkomst in die gemeente doen verbieden en het locaal sluiten. Den volgenden Zondag, toen zij weder vergaderde, werd de bijeenkomst door de gendarmerié uiteengedreven en proces-verbaal opgemaakt. Men ziet regterlijke vervolgingen deswege te gemoet.

— In een koffijhuis te Roanne heeft tusschen den heer Descombes, procureur en den heer Adam, Poolsch uitgewekene, eene vechtpartij plaats gehad, ten gevolge waarvan eerstgenoemde, door een slag met een billardqueu aan het hoofd getroffen, dood ter aarde stortte. Eene teef (van het ras der jagthonden) die hem vergezelde, wilde de plaats, waar hij gevallen was, niet verlaten. Men was verpligt haar met den verslagene weg te dragen en sedert dat oogenblik weigerde dat dier alle voedsel en is van honger omgekomen.

— De volgende zeldzame omstandigheid verdient wel vermelding. Vijf personen, allen in 1784 in het arrondissement Clermont geboren, te zamen daardoor in de conscriptie gevallen, allen vijf in hetzelfde regiment, 14de jagers te paard, en hetzelfde escadron ingelijfd, hebben alle oorlogen van het oude keizerrijk mede gemaakt. In 1811 gingen allen bij hetzelfde regiment der keizerlijke garde over en zij kwamen behouden en wel in 1815 in hunne haardsteden terug. Door toeval ontmoette dat dapper overschot van het groote leger dit jaar en derhalve 41 jaren, nadat zij de dienst verlaten hadden, elkander op de kermis van Clermont en men behoeft niet te zeggen, welk een genoegen hun die onderlinge ontmoeting verschafte.

De *Echo d' Oran* (Algerie) staat in voor de waarheid van het volgende:

Er leeft thans, en alle reizigers kunnen hem zien, gelijk wij hem gezien hebben, bij den postmeester en herbergier te Macta, Paul genaamd, een haan, die vier poten, twee achterste en gevolgelijk twee regt op staande staarten heeft en bovendien van beide geslachten is. Letterlijk kan men zeggen, dat die haan eene hen en die hen een haan is, want hij volbrengt beider geslachtsdriften. Zijne eijeren zijn even als de gewone hoendereijeren.

Slechts twee zijner vier poten komen op den grond neer; de beide anderen houdt hij gebogen onder den buik, doch zij bezitten dezelfde lengte en evenredigheid. Zijn gang is schokkend en onregelmatig, ofschoon vast.

Met een zeldzaam instinct begaafd, bemint en volgt hij zijn meester en bewaakt hem als het ware, daar hij des nachts zijne slaapplaats aan de deur van diens kamer kiest.

Van zijn kant is ook de heer Paul zeer aan dien haan gehecht. Een bod van 1400 fr., door een onzer hoogste ambtenaren voor denzelven gedaan, heeft hij afgewezen.

Parijs, 15 Oct. Een policie-agent, in de uitoefening zijner betrekking gisteren morgen ten 9 ure de straat Pagevin doorloopende, voelde onverwachts een zeer zwaar voorwerp, dat zich als een levend wezen bewoog, op zijnen schouder vallen. Daardoor ontsteld, kwam de agent echter spoedig bij zinnen en het voorwerp zachtjes op den grond zettende, bevond hij zich tegenover een allerliefst tienjarig meisje, op welk gezigt ontsteltenis te lezen stond en dat hij veel moeite had gerust te stellen.

Dit meisje, Jeanne Tison genaamd, had, spelende aan een venster op de tweede verdieping, het evenwigt verloren en was, zonder zich het minste te bezeeren, schrijlings op den schouder van den agent neergekomen. Waarlijk eene wondervolle redding in de hand der voorzienigheid.

DUITSCHLAND.

Weenen, 11 Oct. Toen het concordaat in de wereld kwam, werd algemeen geloofd, dat de staat van zaken in Oostenrijk geheel anders zou worden. In dit geloof verkeerden die weinigen, welke over de »zege der kerk" juichten, met het buitengemeen groote aantal van hen, die het gebeurde als eene ramp voor het land beschouwden. Sedert zijn veertien maanden verloopen en alles is nog bij het oude gebleven. Ofschoon het concordaat als eene voltooide zaak, om zoo te spreken, werd afgeleverd, bleef echter van den aanvang aan de uitvoering der meest gewigtige bepalingen aan een nader overleg voorbehouden. De conferentie der oostenrijksche bisschoppen, die de bouwstoffen moest leveren om tot dat nader overleg te geraken, kwam bijeen, niet zonder dat vooraf geschillen tusschen Weenen en Rome waren ontstaan over kwestiën van vorm, zoo als over het voorzitterschap en zeer materiële dingen; alsmede over het inzigt dat de pauselijke Stoel had de vergadering tot eene soort van lands-concilie te maken. Die geschillen werden bijgelegd en wel zonder groot opzien gebaard te hebben; want beide partijen, elke op bijzondere, doch beide op goede gronden, waren steeds ijverig er op uit, het diplomatieke *decorum* in acht te nemen. De bisschoppen hielden hunne bijeenkomsten

B I J V O E G S E L
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 7 Januarij 1857, No. 2.

te Weenen; over den uitslag hunner werkzaamheden wordt een diep zwijgen bewaard, slechts hier en daar verneemt men, dat de geestelijke heeren de zaak niet tot een goed einde hebben weten te brengen en hunne taak slechts ten halve hebben vervuld. De sedert van wege de kerk in verscheidene aangelegenheden gedane pogingen hebben tot opmerkelijke resultaten geleid. De kerkelijke preventieve censuur is in het water gevallen, de circulaires van den lombardischvenetiaanschen aartsbisschop bestaan slechts op het papier, niemand eischt dat de daarin vervatte voorschriften worden nageleefd. In de begrafeniskwestie is nog geene overeenstemming der bisschoppen tot stand gekomen. Voorloopig is de zaak niet door de Kerk, maar door den Staat, en ook niet voor de gansche monarchie, maar slechts voor eenige kroonlanden, wier bevolking bijna geheel katholijk is, geregeld; in provincien, waar de inwoners verschillende goedsdiensten blijden, zijn de oude bepalingen onveranderd gebleven. De pogingen, kerkelijke instellingen van onderwijs vrij te maken van de door den Staat uitgevaardigde voorschriften ter zake van het onderwijs, en ze desniettemin de voorregten te doen behouden die staatsscholen bezitten, hebben tot dusverre geen gevolg gehad. Juist in zaken, als het huwelijk, de school, het volksonderwijs, gaat alles op den ouden voet, als of er geen concordaat bestond. Het eenige wat er is geschied, is het ontwerpen van een kerkelijk voorschrift in zake het huwelijksregt, doch ik haast mij daarbij te voegen, dat algemeen gezegd wordt dat dit kerkelijk ontwerp de goedkeuring der lands-regering niet heeft verworven. Intusschen heeft kardinaal Viale Prela, lang na zijne benoeming tot aartsbisschop van Bologna en lang na het sluiten der bisschoppelijke conferentiën, Weenen verlaten, zonder voor zijn vertrek de aanhangige zaken tot een einde gebragt te hebben. Niet de cardinaal-pronuntius, maar de vorst-aartsbisschop van Praag heeft, als gevolmagtigde des keizers, aan den grijzen aartsbisschop van Lemburg den cardinaalshoed overgebragt; ridderorden en andere eervolle bewijzen van keizerlijke onderscheiding zijn wel geschonken aan den aartsbisschop van Agram, maar niet aan de aartsbisschoppen van Milaan en Venetië. Aartsbisschop Rauscher zal zich naar Rome begeven; aldaar berust ook het officiële verslag der te Weenen gehouden bisschoppelijke conferentiën en de authentieke besluiten door deze genomen, benevens de opgave der wijzigingen, die de landsregering wil hebben gebragt in genoemde besluiten, met betrekking tot de uitvoering der nog niet in werking getreden hoofdbepalingen van het concordaat. Eerst moet dus getracht worden dat het weener cabinet en Rome tot overeenstemming geraken, en aangezien beider zienswijzen nog al uiteenloopen, zal die overeenstemming niet zoo gemakkelijk te verkrijgen zijn. De voorstellen van de regering, de contractant ter eenre, zijn in gereedheid en ingediend; antwoord daarop is nog niet gevolgd, derhalve is het klaar dat de contractant ter andere zijde, de Kerk, met die voorstellen geen genoegen neemt. Rome heeft dus op dezen oogenblik zijn doel nog niet bereikt, en ofschoon Oostenrijk »vrede met de kerk gesloten heeft," is de »zege der kerk" nog op verre na niet voltooid. Zoo is op dezen oogenblik de uiterlijke stand der zaak, voor zoo ver men ze kan overzien zonder het oog te kunnen slaan op het innerlijke. In allen gevalle is het zeker, dat men in de officiele kringen van Oostenrijk op deze aangelegenheid scherper schijnt toe te zien dan vroeger, en dat er geen lust schijnt te betaan, zoo maar regts-om-keert naar de middeleeuwen terug te keeren en de alleenheerschappij der kerk in te voeren.

Toen de feudalisten van den eenen, de ultramontanen van den anderen kant hunne mijnen begonnen aan te leggen, om de eeuw der »verlichting" te doen in de lucht springen. was het toekomstige oostenrijksche concordaat de tuchtroede, die zij den tegenstanders voorhielden. Het concordaat is gekomen, op het concordaat volgde een jubelkreet in de gelederen der jezuiten doch na weinig weken of maanden van triomf werd dat juichen door eene diepe stilte vervangen: Het schijnt dan ook dat het den dompers eerst na de vervulling hunner vurigste wenschen geheel helder moet zijn geworden, dat het dan toch feitelijk onmogelijk is, heden ten dage de middeleeuwen met al hare ap- en dependentiën weder ten tooneele te brengen. Van waar anders die kreten van woede, die nu zoo plotseling uit hunne gelederen opgaan en die zoo lijnrijgt in strijd zijn met de zege, welke zij voorgeven bevochten te hebben; Misschien hebben die heeren de bezwaren te gering geacht, die aan de pogingen in den weg staan, om de beschaving, de wetenschap, den verstandelijken en den stoffelijken vooruitgang van drie eeuwen overal te verdrijven, en den lijdelijken tegenstand van de overgroote meerderheid van alle standen en klassen des volks met één ruk weg te werpen. De handelingen der algemeene vergadering te Linz geven ten dezen opzigte zeer leerrijke ophelderingen over de in ultramontaansche kringen heerschende stemming. Die heeren ontveinzen het zich niet, dat onder 25 duitsche bladen slechts één »kerkelijk zuiver" is, en bejammeren het teeken des tijds, dat de vergadering van katholijken te Weenen, ja zelfs de bijeenkomst van al de bisschoppen der monarchie aldaar zonder eenigen weêrklank zijn gebleven, en bijna onopgemerkt zijn voorbijgegaan, terwijl de katholijke stad aan de vergadering van natuuronderzoekers hare hulde gebragt, de mannen der wetenschap gevierd en hun ter eere zelfs een gedenkpenning geslagen heeft. In zulke klagten ligt een goede bron van troost. Ook schijnen de ultramontanen vooreerst het tijdstip nog niet geschikt te achten, om de dingen tot het uiterste te drijven. Het lijk van graaf Christian Leiningen-Westerberg, keizerlijk-koninklijk luitenant-veldmaarschalk, hoewel protestant, is voor eenige dagen op een katholijk kerkhof van de hoofd- en residentiestad des rijks, — niet op een voor de evangelischen afgescheiden en omheinde plek, maar midden onder de katholijke graven met alle eere, met alle gebruiken der protestantsche geestelijken, en met eene op het katholijke kerkhof uitgesproken protestantsche lijkrede, — plegtig ter aarde besteld. Nu was ook graaf Leiningen een bij uitstek verdienstelijk soldaat en diplomaat, die door den keizer en door iedereen werd geacht en gewaardeerd.

RUSLAND.

Men meldt uit Petersburg, dat de dikwerf herhaalde en door den minister Caprin, prins Woronzoff en baron Meijendorff ondersteunde pogingen, om in Rusland indigo te winnen, eindelijk met den besten uitslag bekroond zijn. In de kreits Leukorow, aan den Caucasus, heeft zekere Kasitzki door middel van zaden, welke de prins Woronzoff van den Russischen consul uit de Nyldelta ontvangen had, de *Indigo mairo phijlla* in zulk eene volmaaktheid verkregen, dat hij niet alleen het pud verwstof voor 64 en 65 z. r. verkoopt, maar, volgens het advies der oeconomische maatschappij en het technologisch instituut, de plant en de kleur niet beheoft onder te doen voor Java en Bengalen.

— Een brief uit Petersburg geeft eenige opheldering omtrent het gerucht, dat voor eenigen tijd in omloop was, dat een Russisch escader naar de Middellandsche Zee zoude stevenen. Daaruit blijkt, dat werkelijk eenige vaartuigen Kroonstadt zullen verlaten, maar alleen met het doel, om elk een station in de middellandsche Zee in te nemen en zich, volgens een gebruik van voor den oorlog in het Oosten, ter beschikking te stellen van de Russische diplomatische agenten te Napels, te Athene en te Constantinopel. Insgelijks is een fregat ter beschikking gesteld van de Keizerinweduwe, gedurende haar verblijf te Nizza. Diezelfde brief meldt, dat de plegtige intogt des Keizers en der Keizerin te Petersburg bepaald is op 15 October.

SPANJE.

De Spaansche regering heeft bepaald, dat in gemeenten, waar geene begraafplaatsen aanwezig zijn voor de lijken van personen, tot andere gezindheden behoorende dan de Katholieken, afzonderlijke gronden ten dien einde zullen worden aangewezen. Voorts heeft zij gelast, dat staatkundige misdadigers voortaan zullen worden gedeporteerd naar de Marianna-eilanden in stede van naar de Philippijnsche of de Antilles.

Den 2den Oct. is te maarschalk Narvaez te Madrid aangekomen, vergezeld van den hertog de Sevillano, die hem was te gemoet gereisd. Twee uren na zijne aankomst had de maarschalk reeds een bezoek gebragt aan den minister, maarschalk O'Donnell, waarna hij door de koningin en haren doorluchtigen echtgenoot was ontvangen. De Koningin was destijds lijdende aan eene ligte ongesteldheid, doch had er prijs op gesteld, om den maarschalk onverwijld een blijk van hare welwillendheid te geven. Het onderhoud, hetwelk de maarschalk O'Donnell had, zoo gemeld wordt, allezins gewenschte uitkomsten opgeleverd. Dat het gebeurde aanleiding geeft tot allerlei gissingen, zal wel geen betoog behoeven.

— Omtrent de zeer onverwachte verandering van het cabinet zijn nog geene bijzonderheden bekend, vermits de brieven uit Madrid slechts tot 10 Oct. loopen, en niets bevatten wat deze gebeurtenis kon doen voorzien. Men vindt daarin echter een betreurenswaardig incident, waarin de maarschalk Narvaez is betrokken en dat te Madrid diepen indruk heeft gemaakt.

Den 9den des namiddags namelijk heeft Narvaez den tot gouverneur der Philippijnsche eilanden benoemden generaal Aleson een bezoek gebragt. De generaal was afwezig, doch onder de in zijn salon aanwezige personen, bevond zich don Uose Guël y Rente, zwager des Konings, die met zijne gemalin en andere personen de echtgenoot van den generaal een bezoek bragt. De maarschalk voer, zoodra hij den Heer Guel herkende, hevig tegen hem uit en dreigde hem herhaaldelijk met zijn stok. De toorn van den maarschalk was opgewekt door de hevige aanvallen, welke de Heer Guël in de constitueerende vergadering tegen hem zou hebben gerigt. Mevrouw Aleson viel in onmagt en de grootste ontsteltenis ontstond in het huis. De maarschalk ververwijderde zich, na zich verontschuldigd te hebben over zijne ontijdige drift, doch zond onmiddelijk zijne getuigen, de generaals Lersundi en Villate, om den Heer Guël tot een gevecht op leven en dood te dagen, hetwelk den 10den des ochtends zou plaats hebben. De Heer Guël had tot getuigen gekozen de generaals Aleson en Prim. Alvorens de getuigen het omtrent de voorwaarden eens konden worden, had de Heer Pidal zich bij de Koningin begeven en haar verzocht den maarschalk te verhinderen zijn leven te wagen voor eene bijzondere zaak. De Koningin liet den president van den ministerraad ontboden en hem gelast het duel te verhinderen. Deze liet den maarschalk de keuze tusschen arrest of het geven van zijn eerewoord, dat hij niet zou vechten. Dit laatste werd door den maarschalk gedaan. De Heer Guël echter wilde zich niet daartoe verbinden, hij houdt zich verborgen en heeft aan Narvaez doen weten, dat hij vast besloten heeft te vechten.

— Aan den Brusselschen Nord wordt uit Parijs geschreven, dat het Zondags morgens na de mis was, dat de Koningin van Spanje den maarschalk Narvaez deed ontbieden en hem aankondigde, dat zij hem belastte met de zamenstelling van een cabinet. O'Donnell en zijne ambtgenooten droomden hiervan niets. Zij waren daags te voren tot grootkruisen der orde van Karel III benoemd. Na de audientie van Narvaez deed de Koningin O'Donnell ontbieden en zeide hem, dat hij een voet in iedere partij had en ze allen misnoegd maakte, zij was de geschillen moede, die bij elke kwestie in het cabinet ontstonden en gaf hem derhalve zijn ontslag en dat zijner ambtgenooten. Zij herhaalde, dat zij eene ware Koningin wilde zijn. Zij heeft tot geen van hare vorige ministers een woord van leedwezen betuigd, alleen de Heer Rios-Rosas dankte zij voor zijne diensten aan de monarchie bewezen, en zeide, dat zij hoopte hem spoedig weder in het cabinet te zien,

NOORD-AMERIKA.

De verkiezing van een president, ziedaar de belangrijke kwestie, die thans in geheel Noord-Amerika aan de orde van den dag is, en reeds voorlang de hartstogten in dagbladen en geschriften heeft opgewekt. De vaag wie de overwinning zal behalen, het noorden of het in magt al meer en meer toenemende zuiden, de anti- of de pro-slavernij partij, maakt thans de verkiezing zoo hoogst belangrijk, waarmede den 4den Nov. een aanvang is gemaakt. Voor dat men echter tot die verkiezing overgaat, hebben in de groote Unie de gemeentelijke en gewestelijke verkiezingen, alsmede die voor het Congres plaats, en de uitslag daarvan kan nagenoeg met zekerheid aan de hand geven, wie in den grooten strijd zegevieren zal.

Nu was het sinds lang van algemeene bekendheid, dat de keuze tusschen Fremont en Buchanan af hing van eenige staten, wier gezindheid voor of tegen de slavernij tot dus verre nog twijfelachtig was, en tot deze staten behoort vooral Pennsylvanie, welks gevoelen bij de thans plaats gehad hebbende verkiezingen moest aan den dag komen. Pennsylvanie nu heeft zich, met eene meerderheid van omstreeks 5000 stemmen, ten gunste der slavernijpartij verklaard, ten gevolge waarvan Fremont's kans om verkozen te worden, die in den laatsten tijd al meer en meer scheen toegenomen te hebben, zeer verminderd is, en zijne aanhangers reeds veel van hunne hoop beginnen te verliezen. Pennsylvanie toch beschikt over 27 stemmen, en deze kan Fremont evenmin als zijn mededinger Buchanan ontberen. Nu is de zaak daardoor nog wel niet beslist, want een groot aantal kwakers, die zie zich tot dus verre van de stemming onthouden hebben, zullen waarschijnlijk bij de presidentskeuze opkomen, maar het laat zich niet denken, dat zij, die heden zich voor de slavernij verklaard hebben, morgen tegen haar zullen stemmen. Wordt Buchanan gekozen, zoo weet men door welke politiek de Unie onder zijn presidentschap zal worden geleid. Behalve door zijn programma, kan men die door de bekende conferentie te Ostende leeren kennen, door hem, benevens Mason, gezant te Parijs, en Soulé, destijds te Madrid, gehouden. Intusschen zou het voor het behoud van den gemeenschappelijken bond goed zijn, dat Buchanan gekozen wordt, want nu reeds hoort men door vele aanhangers der slavernij de leer verkondigen, dat het Noorden op het Zuiden niet mag zegevieren, en zoo dit plaats mogt hebben, dan moest het geheele Zuiden als één man opstaan, naar Washington oprukken, zich meester maken van de archieven, het Noorden tot engere grenzen beperken. en zich alsdan afscheiden, om slechts ééne slavenhoudende republiek te vormen.

Dat het bij de verkiezingen hier en daar tot bloedige gevechten gekomen is, behoeft nauwelijks gezegd te worden. In Noord-Amerika schijnt de uitoefening van het burgerregt zonder dergelijke handelingen geen plaats te kunnen hebben.

In Kansas had de anti-slavernij partij in den beginne veel goeds van de onzijdigheid des nieuwen gouverneurs Geary verwacht, waartoe een zijner eerste daden, de invrijheidstelling van een aantal abolitionnisten te Leavensworth, alsmede zijne afkondiging, dat hij regt aan allen, zonder onderscheid van partij, zal doen wedervaren, veel grond gaf. Die gunstige verwachting duurde echter niet lang, want zijne laatste maatregelen getuigden wel degelijk van partijdigheid voor de zaak der slavernij, en die partijdigheid uit zich in Amerika zelden alleen in woorden. De abolitionisten hebben zich ten gevolge daarvan van de verkiezingen onthouden, onder verklaring, dat zij niet voldoende vrij waren. De slavernij-partij heeft er nu wel de overwinning behaald, maar dit zou buitendien toch wel het geval geweest zijn.

In weerwil dat men reeds voor geruimen tijd den val van Walker voorspeld had, heeft hij zich tot dus verre staande gehouden. terwijl men niets verneemt van de operatien der ligue, tegen hem gevormd door de hem omringende republieken. Ook van Rivas, die tot president gekozen is in een ander deel van Nicaragua en zich bij die ligue heeft gevoegd, heeft men niets nader vernomen. (1)

— Met de *Persia* zijn berigten ontvangen uit New-York van 28 October. Daaruit verneemt men, dat de expresident van Buren, door een val uit zijn rijtuig, den arm gebroken had. Uit New-Orleans waren 350 recruten voor Walker vertrokken. In Pensylvanie moeten de democraten eene meerderheid hebben van ongeveer 1800 en in Indiana van ongeveer 5000. Uit Philadelphia verneemt men, dat de democraten voor de verkiezingen voor dien staat op eene meerderheid van 25.000 rekenen.

De gouverneur van Kansas heeft berigt, dat hij een aantal insurgenten heeft tegengehouden, op grond dat zij verboden wapenen op het grondgebied van Kansas wilden invoeren. Zij waren na bekomene waarschuwing uiteengegaan. Overigens maakt hij er opmerkzaam op, dat men zich niet te voorbarig naar dien staat begeve, daar er reeds te veel lieden zijn om werk te kunnen vinden.

Uit Californië luiden de berigten aangaande de mijnen gunstig.

— De *Anglo Saxon* is met berigten uit Quebec van 25 October te Liverpool aangekomen en brengt de volgende telegrafische tijngen uit New-Orleans van 22 October mede. Walker had zijn klein corps van Massaya, dat aan den aanval van zijne aan manschappen talrijke vijande was blootgesteld, teruggetrokken, waarop de stad doo het 4000 man sterkep leger bezet werd.

Nadat hij alsnu eene kleine bezetting in Grenada had achtergelaten, trok hij op nieuw aan het hoofd van 1000 man naar Massaya op, ontmoette den vijand den 12den voor deze stad en wierp hem, na een veldslag, die tot middernacht duurde, terug. Bij het aanbreken van den dag, kwam een koerier berigten, dat Grenada door 1500 Guatemalers en inboorlingen belegerd was. Walker keerde onmiddelijk terug, bereikte den vijand, verdreef hem, nam zijn aanvoerder gevangen, maakte zich meester van de artillerie en rigtte een groot bloedbad onder hem aan. De vijand verloor 1100 man. Walker verloor slechts 16 dooden en 30 gewonden. Hij maakte zich nu gereed tegen Massaya en Leon op te rukken. Wat de burgers van Grenada betreft, deze hielden zich 22 uren staande. Drie Amerikaansche burgers, die met de zaken van Nicaragua niets te maken hadden, waren door de inboorlingen vermoord.

(1) Latere berigten melden, dat Walker eene belangrijke overwinning op zijne vijanden heeft behaald.

Scheepsberigten.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Januarij. 2	Nederl.Indisch bark	Naim Balgair	Sech Bahaweres	Blinjoe	28 Dec.	B. J. Jacobs.
» —	Engelsch . schip	Loch Lomond	R. Bowley	Glasgow		Maclaine, Watson en co.
» 3	» bark	Willem Barends	C. Jaski	Rotterdam	11 Aug.	Tiedeman en van der Burg
» —	» »	Wilhelmina Catharina	de Groot Stiffry	Singapore	29 Dec.	Maclaine, Watson en co.
» 4	Fransch . »	Estelle et Reine	Chapelle	»		E. Moormann en co.
» 5	Nederl.Indisch »	Yatie Liong	Tjio Isoa	»	30 Dec.	Gezagvoerder.
» —	Fransch . schip	Bayadere		»		G. Suermondt en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Jan. 6	Nederl.Indisch bark	Pogoan Zephyr	Ong Kimling	Soerabaya.
» 7	Hamburgsch . brik	Ora	Fabricius	Samarrang en China.
» —	Nederlandsch . bark	Asultanie	Said Aloewie Segaf	Soerabaya.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch . bark	Johannes Marinus	Verburg.		B. Kopersmit en co.
» . schip	Agneta *	Crap Hellingman.		»
» . bark	Machtilda Cornelia	Lundgreen	Tjilatjap	»
» . »	Triton *	Olie		»
» . »	Vriendentrouw	Grevelink		»
» . »	Resident van Son *	Kramer		»
» . »	Clio *	Wynmalen	Amsterdam	Haeger en Schuurman.
» . schip	Julie Claire	A. van Oosteroom.	»	»
» . bark	Constantia Elisabeth	Stolte.	Amsterdam via Tjilatjap	»
» . schip	Johanna en Geertruida *	P. Flens.	Soerabaya	Maclaine, Watson en co.
» . bark	Drie Vrienden	L. P. Andersson.	»	»
» . »	Wilhelmina Catharina	de Groot Stiffrij		»
» . bark	Zaanstroom	Van Streyen		Tiedeman en van der Burg.
» . 3 mast	schoen. Valparaiso	E. J. Kok	Tjilatjap	»
» . bark	Tasmania	B. J. Jonker		»
» . »	Willem Barends.	C. Jaski.		»
» . schip	India *	d'Arnand Gerkens.	Rotterdam	Reynst en Vinju.
» . bark	Hendrina *	C. M. Pompe		Landberg, Bezoet de Bie & co.
» . schip	Commissaris des Koning van der Hein.	A. Hoogenstraaten.		»
» . bark	Postiljon		»	Dummler en co.
» . »	Alcyone *	H. C. Haacke		Busing, Schröder en co.
» . bark	Maria Agnes.	H. C. de Bos	Samarang en Soerabaya	E. Moormann en co.
» . »	Witte Cornelis zoon de Witt *	Kruymel		van Ommeren Rueb en co.
» . »	Kenau Hasselaar	O. Lindeman		G. Suermondt en co.
» . »	Zuid Beveland *	H. Boers		»
» . »	Duiveland *	Viersma		»
» . »	Guurtje en Maria *	T. J. Bourseewels		de Weerdt, Ruyl en co.
» . »	Nieuw Lekkerland	Hoffman.	Nederland	»
Nederl.Indisch schip	Amana Tulbarie *	Sech Bantok	Padang	D. N. Buys en co.
» » brik	Fathur Seroer *	Sech Soë.	Palembang via Muntok	»
» » bark	Zein *	Sech Hoesin	Banjermassing	»
» » »	Fulkus Nazar *	Sech bin Smeer	Soerabaya	»
» » »	Lachmadie *	Sech bin Sahak	Cheri bon	B. J. Jacobs.
» » bark	Elmashoor *	Said bin Segaf.	Soerabaya	»
» » »	Jadol Barie *	Said Segaf	»	»
» » »	So-Ootdin *	Said Segaf	»	»
» » »	Marzoek *	Sech Akiech.	Cheribon	»
» » brik	Selim	Sech Drahim	Samarang	»
» » »	Noerfol	Sech Bagoei	Lampongs	»
» » bark	Machmoedie	Sech Bahadnar	Soerabaya.	»
» » »	Mary Parker hern Fulkul Hair	Sech Salim Sewit	Cheribon	»
» » »	Naim Balhair *	Sech Behaweres	Soerabaya	»
Engelsch . bark	Aerolite *	Alleyne *	Nederland	E. Moormann en co.
» . schip	Margaret West *	R. L. Jones	Londen	Martin Dyce en co.
» . »	Richard Thornton *	F. Dallas	»	»
» . »	Loch Lomond *	W. Rowley.	Singapore.	Maclaine, Watson en co.
» . bark	Pet *	Galleghan	Soerab en Hobart-Town	Adam en co.
Amerikaansch . »	Rocket *	Saunders.	Amerika	Paine, Stricker en co.
» »	Falcon *	T. A. Holt.	Singapore.	»
Sweedsch . »	Hindoo *	J. N. Kundberg	Zweden	»
» . »	Aurora *	Holnegreen.	Nederland	Metzendorff, Wilmans en co.
» . »	Soerige *	Rudin	Nederland	»
» . »	Prins Carl *	Terras	Zweden	»
» . »	Triton *	Orling	»	»
» . »	Balder *	Robinson	Holland	Busing, Schröder en co.
» . »	Eclipse *	C. A. Brandt		»
» . bark	Magda *	Osterling	Stokholm	G. Suermondt en co.
» . schip	Stockholm *	C. A. O. von Sydow		»
Hamburgsch . bark	Carl von Graffe *	J. H. Körner		C. Bahre en G. Kinder.
» schoen.	Hom *	Steinboek	Valparaiso	Paine, Stricker en co.
Oostenr. . brik	Splendido *	G. Visin.	te Koop	C. Bahre en G. Kinder.
Fransch. . schip	Ardent *	A. Ruholte	Nantes.	G. Suermondt en co.
» . bark	Estelle et Reine *	Chapelle		E. Moormann en co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Samarang.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec. 24	N. I.	bark Naga Laut	N. Wentholt	Batavia.
» 25	»	brik Fieda Rachman	Sech Bilfagie	Indramayoe.
» —	»	bark Ing Hoat	Ko Hak Sie	Riouw.
» —	»	stooms. Palembang	H. J. Roseboom	Batavia.
» 27	»	brik El Ijeser	Sech Bakar	»
» —	»	bark Marianna Anthoinette	J. C. Lebert	»
» —	»	stooms. Langen Lamongan	T. Deighton	»
» 29	»	bark Fathal Hair	Sech Bagaloan	Emoy.
» 30	Eng.	» Rockliff	W. Smith.	Batavia.
» —	N. I.	» Ellen	J. Winter	»
» 31	Eng.	» Sea Brid	J. Stephenson.	»

Vertrokken schipen van *Samarang.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec. 26	Ned.	schip Generaal v. d. Bosch	Parlevliet	Nederland
» 31	N. I.	bark Pielades	D. A. Wolff.	China.

In lading liggende schepen te Samarang,

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl Indisch bark	Bientang Anam	S. van Hulstyn	Singapore	Gezagvoerder.
» » schoen.	Bientang Toedjoe	J. W. Steevensz		»
Nederlandsch . »	de Arend	L. Hus	China	Damnitz en co.
Nederl.Indisch bark	Tjan Goan.	Sie Ikhiem		Gezagvoerder.
» » »	Indramayoe	Sech Alkatrie	Soerabaya	»
» » »	Naga Laut	T. A. P. Wentholt	Cheribon	B Kopersmit en co.
» » »	Marianna Anthoinette	J. G. Lebert		»
» » »	Eljeser	Said Aboebakar		Gezagvoerder.
» » »	Fathal Hair	Sech Bahalowan		»
Engelsch . schip	Sea Bird	J. Stephenson	Nederland	Wermuth en co.
» bark	Rockliff	W. Smith	»	C. Damnitz en co.
Nederlandsch . »	Zeepaard	J. Giltjes	Passaroeang	Mc. Neill en co.
Nederl Indisch »	Ellen	J. Winter		B. Kopersmit en co.

Aangekomen schepen te *Soerabaya.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec 27	N. I.	bark Kalimantan	Goestie Tasim,	Batavia.
» 28	»	schoener Venus	Kerto	Balie (Bad.)
» —	»	stooms. Soerabaya	F. v. de Pol	uit zee terug
» —	»	» Palembang	Roseboom	Batavia.
» —	Ned.	bark Oceaan	Leonhardt	Menado.
» 29	»	brik l'Esperance	J. Stewart.	Batavia.
» —	Eng.	bark Lady Raglan	G. Chape	Hongkong.
» —	Ned.	» President Ram	Ulrich	Pasoeroean.

Vetrokken schepen van *Soerabaya.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Dec. 28	Eng.	bark Royal Shepherdess.	D Napier	Londen.
» 30	Zweed.	brik Pijlades	Sandeberge	Zweden.

In lading liggande schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming,	Agenten
Zweedsch . schip	Emilie	A. W. Wulff	Zweden	van Eck en co.
Nederl Indisch bark	Fathool Rachman	Sech Segaf,	Grissee	Gezagvoerder.
» » »	Fathal Kair	Ong Kiseeng	Grissee.	Go Ngoteam.
» » »	Kiem Hogeam	Oey Boksing	»	Gezagvoerder.
» » schoen.	Digna	Oedin	Pasoeroean	Major Matzer en co.
» » bark	Elmachlaar	Sech Bahanan	Bandjermassing	Gezagvoerder.
» » »	Al Adanie.	Hadjie Hassan	Batavia.	»

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA.

van den 1 tot en met den 5 Januarij 1857.

Met het Ned schip *Princes Amalia,* kapt *P. W. van Rijn van Alkemade,* de heer *Brongers* en *Osnerse,* v. *Samarang.*

Met de Ned. bark *Resident van Son,* kapt. *C. Kramers,* de heeren *P. J, Lange,* jonkh *J K. Graaffland* v. *Japan.*

Met het Ned. schip *Wilhelmina Catharina,* kapt *N. M. O, de Groot Stiffrij,* de heer *Simon Thomas,* v. *Singapore.*

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 28 *tot en met den* 30 *Dec.* 1856.

AANVOER.

Van Singapore per ned. schip *Alcyone*, gez. Haacke. agt. Busing Schröder en co.

1993 planken. *Gasper en co.*
10/m. man. sigaren. *Moormann en co.*
1 coll. hout-olie. *Hughan.*
3 ks. diversen. *Leroux en co.*
4 coll. rozijnen. *Hunter Houghton en co.*
20 ks. opium. *Pitcairn Syme en co.*
23 ks. opium. *Mc. Ewen en co.*
20 coll. en 1 bund. manufact. en div. goederen. 7 vs. ghie. *Said aloewie Satrie.*

Van Pecalongen per ned. schip *Soerabaya*, gez. Zwarts, agt. G. Suermondt en co.

1862 pic. suiker. *Agenten.*
1620 pic. rijst. *de Fiennes en co.*
120 pic. rottting. 4402[84]/100 do. suiker. *N. H. M.*

Van de Lampongs per praauw Tjemplong gez. Mertodirono.

60 pic. zw. peper. 40 pic. dammer. 4 do. koffij. 15 do. boomwol. *Gezagv.*
30 pic. gomelastiek. 30 do. zw. peper. 10 do. dammer. *Taliep.*

Van de Lampongs per praauw Tjemplong gez. Troenodiwongso.

50 pic. gomelastiek. 80 do. dammer. 70 do. zw. peper. *Gezagv.*

Van de Lampongs per praauw Tjemplong gez. Dierman.

90 pic. dammer. 30 do. gomelastiek. *Gezagv.*

Van Pecalongan per ned. ind. schip *Batavia*, gez. Said Hamid bin Aloei Alhadat.

820[10]/100 pic. tabak. 52 do. klapp. olie. *Oeij Tiangseng.*
604[27]/100 pic. suiker. *Kopersmit en co.*
1 kt. inkt. 7 fl. levertraan. 1 md. eijeren. 5 ps. kleedjes. *Barkmeijer.*

Van Pecalongan per ned. ind. schip *Marzoek*, gez. Sech Oemar bin Salim Yakoop.

178[66]/100 pic. tabak. *Oeij Tiangseng.*
2683[17]/100 pic. suiker. *Paine Stricker en co.*
92[99]/100 pic. suiker. *van Ommeren en co.*
1 rol touw. *Order.*

Van Indramaijoe per ned. ind. schip *So-ootdin*, gez. Sech Salim Baradja.

3001[23]/100 pic. rijst. *v. d. Plas.*

Van Tagal en Pecalongan per ned. ind. schip *Oeij Sinjo*, gez. Kwik Samiang.

58 pic. suiker. *Oeij Djie.*
3780 pic. rijst. *Paine Stricker en co.*
495[73]/100 pic. tabak. *Tjia Hapsoen.*
492[70]/100 pic. suiker. *Klein.*

Van Samarang per ned. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. Deighton. agt. Maclaine Watson en co.

1 krandj. diversen. *Rappaio.*
1 tromm. .... *Wilkens.*
1 kt. .... *Grosser.*
1 kt. ...... *Haren Noman en ...*
12 pakk. huiden. 1 kt. borstels. 1 do. zijde linten. 1 do. beschuit en kleinigheden. 1 kt. lepels. 19 kn. en 10 zakk. vet. 1 kt. speelkaarten. 1 kt. koopmanschappen. ....
27 ks. div. gouv. goederen. 28 zakk. jatie pitten. 1 krandj. ...... *Gouvernement.*

UITVOER.

Naar Nederland per ned. schip *Doelwijk*, gez. Swart. agt. Kopersmit en co.

150 pic. tin. 300[200]/1000 do. thee. *N. H. M.*
1745 pic. suiker. 20/1—9[3]/4 legg. arak. *G. Suermondt en co.*
50 legg. arak. *de Weerdt Ruyl en co.*
7 legg. arak. *Pandel en Stiehaus.*
10 legg. arak. 116 pic. cassia. 750 do. suiker. 1348 do. rijst. *van Ommeren Rueb en co.*
7883 pic. rijst. 76 do. zw. peper. 40 do. sapanhout. 110 do. rotting. *Agenten.*
900 pic. suiker. 1[05]/100 do. foelie. 25 legg. arak. *Dummler en co.*

Naar Rotterdam per ned. schip *Jacobus*, gez. v. Zoen. agt. Tiedeman en v. d. Burg.

5586 pic. rijst. 40 do. rotting. *Dummler en co.*
10 pic. rotting. *Agenten.*

Naar Nederland via Tagal en Samarang per ned. schip *Zaanstroom*, gez. Strijen. agt. Tiedeman en v. d. Burg.

400 pic. tin. 180 do. rotting. *N. H. M.*
80 keld. genever. *Agenten.* voor Tagal.

Naar Singapore per Eng. schip *Pioneer*, gez. Ingleton. agt. Martin Dyce en co.

9877 stav. ijzer. 40 boss. ijzer. 20 coll. vilt. 157 do. manufacturen. *Martin Dyce en co.*
87 coll. manufact. 101 stukk. koper. 3 vn. koperdraad. *Pitcairn Syme en co.*
10 coll. manufacturen. *Adam en co.*
1 coll. manufacturen. *Busing Schröder en co.*
57 coll. manufact. 1546 stav. ijzer. 175 boss. ijzer. 230 do. nagelijzer. *Mc. Ewen en co.*
130 coll. manufacturen. *Order.*
25 bn. manufacturen. uit entrep. *Martin Dyce en co.*
50 pic. gom dammer. *Hunter Houghton en co.*
4 ks. meubelen. *Metzendorff Wilmans en co.*
60/2 legg. arak. 100 ks. brandy. *Adam en co.*
200 pic. jap. koper. *Pitcairn Syme en co.*

Naar Nederland per ned. schip *Johannes Anthonius*, gez. v. Hees. agt. Landberg Bezoet de Bie en co.

100 pic. tin. 162 do. rotting. 7998[8]/100 do. suiker. 4000 do. koffij. 144[260]/1000 pic. thee. *N. H. M.*
2 ks. boekwerken. *Gouvernement.*

Naar Nederland via Tagal en Cheribon per ned. schip *Batavier*, gez. van Wijck. agt. Landberg Bezoet de Bie en co.

400 pic. tin. 100 do. rotting. *N. H. M.*

voor Cheribon.

1 kt. modewaren. *Ducommun en Bornand.*
24 stoelen. 2 wipstoelen. 2 banken. 1 tafel. *v. d. Biesen en co.*
4 ks. vruchten op water. 6 do. do. op azijn. 1 kt. bonbons. 1 do. geleijen. 1 do. porcelein. 1 bl. proppen. *Platon.*
50 keld. genever. *Reynst en Vinju.*
2 kt. traan. 20 ℔ verf. 1 kt. zeildoek. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
1 kt. speelgoed. 10 do. wijn. 5 do. confituren. 1 do. brandy. 2 do. vruchten. 1 vat kaas. *Pandel en Stiehaus.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.